

Súd: Okresný súd Bratislava II
Spisová značka: 12Csp/7/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1219200569
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Nižňanská
ECLI: ECLI:SK:OSBA2:2020:1219200569.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava II v Bratislave v konaní pred sudkyňou JUDr. Oľgou Nižňanskou, v právnej veci žalobkyne: E. E., nar. XX.X.XXXX, J. XX v G., občan N., zastúpená: Advokátska kancelária KONCOVÁ & PARTNERS, s.r.o., Legionárska 5 v Trenčíne, proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a.s., Teplická 147 v Piešťanoch, IČO: 36 234 176, zastúpený: Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA, s.r.o., Piaristická 25 v Trenčíne, o vydanie bezdôvodného obohatenia, takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyňi 124 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Súd konanie v časti o zaplatenie 338,39 € z a s t a v u j e.

Vo zvyšku súd žalobu z a m i e t a.

Žalovanej sa priznáva náhrada trov konania v rozsahu 65,24%.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu dňa 6.2.2019 domáhala, aby súd zaviazal žalovaného na vrátenie 713,23 € titulom vydania bezdôvodného obohatenia.

2. Žalobu zdôvodnila tým, že so žalovaným uzavrela 9.6.2012 Úverovú zmluvu, v zmysle ktorej jej bol poskytnutý bezúčelový revolvingový úver, s úverovým rámcom 380 €, s ročnou úrokovou sadzbou 26,28 %, 11,88% * v závislosti na výške vyčerpanej čiastky s odkazom na Sadzobník. Výška mesačnej splátky bola 4% z dlžnej čiastky.

3. Žalobkyňa ku dňu podania žaloby splatila sumu 3.552,35 €. Žalobkyňa nedisponuje dokladmi, ktorými by presne ustálila výšku čerpanej sumy.

4. Napadnutá zmluva je v rozpore s § 9 ods. 2 písm. c), f), j), y), i) Zákona o spotrebiteľských úveroch. Úver sa preto považuje za bezúročný a bez poplatkov. V zmluve najmä: absentuje adresa, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť; úver je poskytnutý na dobu neurčitú; absentuje RPMN; absentuje priemerná hodnota RPMN; absentuje jasne stanovená výška úroku, je tam len odkaz na Sadzobník a to miniatúrnym písmom.

5. Žalobkyňa ďalej poukázala na to, že dohodnuté úroky vo výške 26,28% sú neprimerane vysoké, v rozpore s § 53 ods. 6 veta prvá Občianskeho zákonníka. Uvedená odplata prevyšuje odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľský úver 1-5 rokov vo výške 15,37%. Žalobkyňa so žalovaným individuálne nedohodla ani spôsob splácania úveru na základe Dohody o zrážke zo mzdy, ktorá nebola spísaná na osobitnej listine.

6. Žalovaný sa k žalobe vyjadril písomným podaním doručeným súdu 7.3.2019. V ňom žiadal žalobu zamietnuť v celom rozsahu. Úver nepovažoval za bezúročný a bez poplatkov, ale za súladný so zákonom. Žalovaný prijal splátky úveru v súlade so zmluvou a teda oprávnené. Nie je preto naplnená žiadna zo skutkových podstát bezdôvodného obohatenia.

7. Voči uplatnenému nároku žalobkyne vzniesol žalovaný aj námietku premlčania. Žalobkyňa uhradila sumu požičanej istiny vo výške 3.177,51 € splátkou splatnou dňa 25.7.2016. Po dátume 25.7.2018 je dlh premlčaný v subjektívnej dvojročnej lehote. Žaloba bola podaná na súd až dňa 5.2.2019.

8. Žalovaný namietol aj výšku bezdôvodného obohatenia. Z prehľadu čerpania a úhrad žalobkyne je preukázané, že rozdiel medzi sumou uhradenou a vyčerpanou je 374,84 € (3.552,35 - 3.177,51).

9. Z charakteru revolvingového úveru vyplýva, že zmluva je uzavretá na dobu neurčitú a preto v nej nebolo možné určiť dobu trvania úveru s určením presného termínu konečnej splatnosti úveru. Ukončenie zmluvy je stanovené v zmluve určením výpovede a jej lehoty.

10. Zmluva o úvere nemusí byť vyhotovená ako jeden ucelený dokument. Môže v nej byť odkaz na ostatné dokumenty, ktorými sú aj Úverové podmienky. Uvedené je judikované aj Súdny dvorom EÚ.

11. Ako výška poskytnutého úveru sa v zmluve definuje len výška úverového rámca, v tomto prípade bola dohodnutá na sumu 380 €. Výšku RPMN nie je možné pri revolvingovom úvere určiť, pretože úver sa čerpá a dopĺňa a tak sa neustále menia aj údaje, ktoré sú relevantné pre určenie RPMN. Žalovaný nie je predajca, preto ako adresu pre reklamáciu či sťažnosť je možné použiť adresu poskytovateľa úveru uvedenú v úvode pod názvom Úverová zmluva.

12. Výška úrokovej sadzby je rôznorodá a súdy vo všeobecnosti akceptujú 2,5 násobok priemeru úrokovej sadzby bánk. V čase uzavretia zmluvy bola priemerná úroková sadzba pre daný typ úveru vo výške 13,58%. V úverovej zmluve je uvedených 26,28%, resp. 11,88% v závislosti od výšky čerpania úveru, čo je výška súladná s dobrými mravmi. Nebankové subjekty poskytujú úvery s vyššou mierou rizika než banky, cena rizika sa prejavuje práve vo výške odplaty za poskytnutý úver. Úvery v nebankovkách využívajú najmä klienti, ktorým by banky z dôvodu zvýšeného rizika splácania neposkytli.

13. Z vyššie uvedených dôvodov mal žalovaný za to, že zmluva o úvere spĺňa všetky náležitosti a neobsahuje žiadne ustanovenia, ktoré by spôsobovali značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

14. Žalobkyňa v replike doručenej súdu 7.5.2019 k námietke premlčania uviedla, že premlčacia doba začala plynúť až doplatením poslednej splátky v mesiaci máj 2017, teda až dňom poslednej vykonanej zrážky zo mzdy došlo k bezdôvodnému obohateniu a odvtedy je potrebné počítať premlčaciu dobu. Pokiaľ ide o objektívnu lehotu, žalovaný musel vedieť, že jednotlivé ustanovenia zmluvy sú v rozpore so zákonom, konal teda úmyselne a treba vychádzať z 10-ročnej objektívnej premlčacej doby.

15. Termín konečnej splatnosti úveru je potrebné uviesť aj do zmluvy o revolvingovom úvere, rovnako ako aj údaj o RPMN. V zmluve musí byť osobitne stanovená aj adresa, na ktorú je možné podať reklamáciu či sťažnosť. Nepostačuje adresa uvedená v záhlaví zmluvy. Žalobkyňa zároveň naďalej trvá na tom, že úroková sadzba použitá v zmluve je neprimerane vysoká a v rozpore s dobrými mravmi.

16. Podaním doručeným súdu 14.5.2019 žalobkyňa zobrala časť žaloby v sume 338,39 € späť a v tejto časti žiadala konanie zastaviť. Akceptovala údaj žalovaného, ktorým uviedol výšku čerpaného úveru ako aj výšku zaplatených splátok.

17. Žalovaný v písomnom podaní doručenom súdu 10.10.2019 namietol, že rozhodne nemal v úmysle pri poskytnutí úveru bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobkyne. Žalovaný jej poskytol úver za odplatu vo forme úrokov, pričom dodržal všetky zákonné ustanovenia.

18. Čo sa týka adresy predávajúceho vyžadovanej zákonodarcom pre podanie reklamácie či sťažnosti, je treba rozlišovať medzi spotrebiteľským úverom poskytnutým na kúpu konkrétneho tovaru, kedy je

treba uviesť adresu predávajúceho pre podanie reklamácie a poskytnutím bezúčelového úveru, ktorý poskytuje veriteľ a nie predávajúci.

19. Žalovaný opätovne zdôrazňuje, že v revolvingovej zmluve nie je možné stanoviť výšku RPMN (KS v Košiciach pod sp. zn. 6Co/244/2018).

20. Žalovaný ďalej uviedol, že cieľom zákonnej úpravy spotrebiteľských úverov je ochrana spotrebiteľov pred nekalými praktikami poskytovateľov úverov, pred neprehľadnými, nejasnými, nezrozumiteľnými zmluvami, kedy spotrebiteľ nemá poňatia, koľko ho napokon úver bude stáť. Nie je to ale nástroj pre špekulácie spotrebiteľa za účelom získania úveru zadarmo a bez akýchkoľvek poplatkov v prípade, keď úver získal na základe jasnej a zrozumiteľnej zmluvy. Ochrana spotrebiteľa má svoje opodstatnenie, avšak zároveň aj svoje hranice dané zásadou spravodlivosti, rovnosti strán a podobne. Bez ich rešpektovania by súd sklúzol k formalistickému, nevýchovnému a paternalistickému prístupu s neprípustným zvýhodňovaním dlžníka oproti veriteľovi (OS v Senici pod sp. zn. 9Csp/188/2017).

21. Súd vykonal vo veci dokazovanie oboznámením sa s obsahom spisového materiálu a vo veci rozhodol bez účasti sporových strán, ktoré sa z pojednávania ospravedlnili a zhodne požiadali o rozhodnutie na základe obsahu spisu bez ich účasti.

22. Žalobkyňa a žalovaný uzatvorili dňa 9.6.2012 Úverovú zmluvu, ktorej účelom bolo poskytnutie bezúčelového revolvingového úveru čerpaného prostredníctvom kreditnej karty U. Y. s úverovým rámcom vo výške 380 €, s výškou mesačnej splátky 4% z dlžnej čiastky, splatnej vždy k 20.dňu v mesiaci, ročnou úrokovou sadzbou 26,28% a 11,88 *. V zmluve je uvedené, že jej súčasťou sú Úverové podmienky. Pod symbolom * je uvedené, že "v závislosti na výške vyčerpanej čiastky viď "Sadzobník".

23. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

24. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, v ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

25. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, takéto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne, alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

26. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách, sú neplatné.

27. Podľa § 9 ods. 2 písm. c), f), j), o), y) Zákona o spotrebiteľských úveroch (zákon č. 129/2010 platný v čase uzavretia zmluvy), zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť; dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru; j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov; úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere; priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú ku dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok, platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery

nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok;

28. Podľa § 11 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1; b) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa .

29. Podľa § 1 ods. 4 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. na účely stanovenia najvyššej prípustnej výšky odplaty podľa § 1a sa použije priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov zverejnená podľa osobitného predpisu, naposledy v čase predchádzajúcim uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy.

30. Podľa § 1a ods. 1 veta prvá nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. ak odseky 2 a 3 neustanovujú inak, odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne.

31. Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

32. Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

33. Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil.

34. Podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

35. V prejednávanej veci sa žalobkyňa od žalovaného domáhala vydania bezdôvodného obohatenia na tom skutkovom základe, že žalovaný od nej prijal plnenie nad rámec toho, čo bola povinná mu plniť podľa zmluvy o revolvingovom úvere v časti reálne poskytnutej istiny, pretože úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

36. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že Úverová zmluva neobsahuje niektoré zo základných náležitostí vyžadované Zákonom o spotrebiteľských úveroch.

37. Zmluva predovšetkým neobsahuje žiadny údaj o RPMN, či priemernej RPMN, dokonca ani len základné predpoklady pre ich výpočet, teda spotrebiteľ tak nemá možnosť zistiť skutočnú cenu úveru.

38. Zmluva neobsahuje jasný a zrozumiteľný údaj o výške ročnej úrokovej sadzby. Sú v nej uvedené dva údaje, pričom jeden z nich je opatrený symbolom *, pod ktorým sa rozumie odkaz na Sadzobník, čo je pre spotrebiteľa nezrozumiteľné a zbytočne komplikované. Navyše je odkaz napísaný malým temer nečitateľným písmom, resp. čitateľným s pomocou lupy, čo nie je v súlade so zákonom.

39. Zmluva neobsahuje ani zrozumiteľný a určitý údaj o výške mesačnej splátky, ktorá je určená percentom z dlžnej čiastky a teda výška mesačnej splátky je v každom mesiaci iná.

40. Zmluva neobsahuje termín konečnej splatnosti úveru, čo je údaj, ktorý musí obsahovať aj zmluva o poskytnutí revolvingového úveru, keďže sa v nej poskytuje konkrétna suma úverového rámca, ktorá sa musí splatiť.

41. Na základe vyššie uvedených zistení súd dospel k záveru, že pre absenciu vyššie uvedených zákonných náležitostí úverovej zmluvy sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov.

42. Z Prehľadú čerpania úveru a jeho splátok súd zistil, že žalobkyňa odo dňa uzavretia zmluvy, konkrétne od 23.7.2012 do 26.5.2015 vyčerpala sumu 3.177,51 €. Na splátkach za dobu od 15.8.2012 do 1.5.2017 zaplatila celkom sumu 3.552,35 €. Rozdiel tvorí sumu 374,84 €, čo je suma bezdôvodného obohatenia.

43. Žalovaný vzniesol námietku premlčania. Nepremičanou sumou je suma uhradená žalobkyňou žalobcovi na úver v dobe dva roky pred podaním žaloby, čo je doba od 6.2.2017 do 6.2.2019. Žalobkyňa v tejto dobe uhradila žalobcovi dňa 22.2.2017 sumu 35 €, dňa 23.3.2017 sumu 20 € a dňa 1.5.2017 sumu 69 €, čo je celkom 124 €. Na vrátenie tejto sumy preto súd žalovaného zaviazal. Ide o subjektívnu premlčaciu dobu, na ktorú musí súd v prvom rade prihliadať bez ohľadu na plynutie objektívnej trojročnej doby. Každá úhrada žalobkyne sa v tomto prípade pri práve na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčuje za dva roky odo dňa, kedy bola uhradená. Objektívna trojročná, či desaťročná premlčacia doba sú v tomto prípade bez právneho významu.

44. V časti o zaplatenie 338,39 € súd konanie zastavil pre späťvzatie tejto časti žaloby a to podľa § 144 a 145 ods. 2 C.s.p.

45. Vo zvyšnej časti v sume 250,84 € (713,23-338,39-124) súd žalobu zamietol pre vznesenú námietku premlčania. Išlo o sumy úhrad v tejto výške za dobu pred 6.2.2017.

46. O náhrade trov konania bolo rozhodnuté podľa § 255 ods. 1 C.s.p. Žalobkyňa mala úspech len 17,38 %, neúspech 82,62%. Žalovaný mal úspech 82,62%, ale po odrátaní jeho neúspechu vo výške 17,38%, mu súd priznal náhradu trov konania vo výške 65,24% (82,62 - 17,38).

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku odvolanie smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.